

T.a.v. leden van de commissie Peel en Maas
Vergadering 7 oktober 2025

Datum: 6 oktober 2025
Onderwerp: B-5: Raadsbesluit: Vaststellen Bestemmingsplan de Horsten

Geachte leden van de commissie,

Namens de Natuur en Milieufederatie Limburg stuur ik u deze brief over het bestemmingsplan *De Horsten* bij Egchel. Morgen op 7 oktober en straks op 28 oktober, vindt de politieke afweging plaats in uw raad. Met deze brief willen wij u wijzen op uw rol als gemeenteraad om dit plan zuiver te toetsen, op basis van een goede ruimtelijke ordening dat recht doet aan de belangen van alle inwoners van Peel en Maas.

Dit plan is het sluitstuk van een lang en ingewikkeld dossier waarin bestuurlijke keuzes, financiële motieven en ruimtelijke uitgangspunten door elkaar zijn gaan lopen. Dat gebeurt wellicht niet altijd bewust, maar het gebeurt wel — sluipenderwijs, stapje voor stapje — en dat kan het besluit dat nu voorligt vertroebelen.

In eerste instantie was de doelstelling van het LOG dat *“bedrijven die zich in het LOG vestigen op een andere locatie een knelpunt moesten oplossen (...)”*. Maar in 2015 besloot de raad dit los te laten, in belangrijke mate vanuit financiële overwegingen:

“Voor de gemeente heeft een zekere verkoop op relatief korte termijn ook financieel een voordeel. Mocht er nl. worden vastgehouden aan het argument dat verkoop slechts mogelijk is als er een knelpunt wordt opgelost, dan kan dit betekenen dat er nog jarenlang onzekerheid bestaat over het moment van verkoop en blijft de jaarlijkse rentelast doorlopen.”

Met die ene zin werd het ruimtelijke doel — de expliciete koppeling van het LOG aan het oplossen van knelpunten en dus aan verbetering van de leefomgeving — ingeruild voor een financieel belang.

Enkele voorbeelden die laten zien hoe dit nog steeds doorwerkt:

1. “Bij de verkoop van de 10 hectare gronden aan De Horsten aan de betreffende ondernemer zijn door het college afspraken gemaakt over de ontwikkelmogelijkheden op de aangekochte gronden in het LOG.”

Dat is gebeurd, maar eigenlijk kan dat natuurlijk helemaal niet. Ten eerste omdat dit niet aan het college was of is, en ten tweede omdat de milieueffecten op dat moment nog niet inzichtelijk waren. Toch is het college in mei 2021, in een geactualiseerde overeenkomst met de ondernemer, opnieuw een inspanningsverplichting aangegaan “om de beoogde bedrijfsopzet qua bestemming en vergunningen mogelijk te maken.”

Conclusie:

Aan deze inspanningsverplichting heeft het college met dit kaderstellende bestemmingsplanvoorstel voldaan. De raad heeft hierin geen rol of verantwoordelijkheid.

2. In de tweede aanvulling op het MER wordt zelfs gesteld dat: “Als de gemeenteraad zou besluiten dat de beoogde ontwikkeling niet op De Horsten maar elders moet plaatsvinden, of geen medewerking meer wil verlenen, dan heeft dit vanwege de gesloten overeenkomst bij aankoop van de gronden door de ondernemer aanzienlijke financiële consequenties.”

Conclusie: Deze opmerking hoort niet thuis in de afweging van een *goede ruimtelijke ordening* – en vormt, zonder deugdelijke juridische of financiële toets, in feite een loos dreigement. Bovendien zou een serieuze financiële analyse óók de baten moeten meenemen, zoals de waardeverhoging door de toevoeging van een bedrijfswoning.

3. In de toelichting van het plan wordt gesteld dat: “Met het totale ontwikkelplan op De Horsten zicht blijft op gehele beëindiging van de varkenshouderij op de Jacobusstraat 42 in de kernrandzone van Egchel, ook al heeft de ondernemer geen contractuele verplichting hiervoor.”

Zolang er geen contractuele verplichtingen zijn, is het voorhouden van dit verband aan de raad misleidend en mag dit niet worden meegenomen in de afweging.

Conclusie: Alleen wanneer de uitbreiding in het bestemmingsplan van *De Horsten* gekoppeld wordt aan gelijktijdige inperking van het bestemmingsplan (of omgevingsplan) van de *Jacobusstraat*, kan dit argument een rol spelen.

Wél meewegen in het kader van goede ruimtelijke ordening

1. Uitbreiding dieraantallen discutabel als kader

Uit de MER, de aanvullende onderzoeken naar aanleiding van adviezen van de Commissie m.e.r., en recente stikstofjurisprudentie is inmiddels veel meer duidelijk geworden over de te verwachten milieueffecten. Dat heeft geleid tot inperking van het kaderstellende bestemmingsplan. Dat is positief, maar ook tekenend: zonder externe druk was een veel ruimer plan vastgesteld met significante negatieve effecten voor natuur en gezondheid.

Zo zijn onder meer de beoogde uitbreiding van de mestscheidingscapaciteit en de nieuwe mestscheidingsloods komen te vervallen, en zijn maximale normen voor de achtergrondbelasting

van geur opgenomen in de regels. Maar zelfs met deze aanscherpingen is het totale planvoornemen qua vergunningverlening niet uitvoerbaar – zowel op geur als op stikstof. Het is opnieuw illustratief hoe mogelijke knelpunten in het kaderstellende plan worden doorgeschoven naar het vergunningentraject.

Om binnen de geldende voorgrondgeurnormen te blijven, is circa 140.427 OU maximaal mogelijk (indicatief), wat 60.394 OU minder is dan het totale planvoornemen qua dieraantallen – bijna 50% minder. Als NMF Limburg vinden wij het onzorgvuldig dat het college er hierbij simpelweg van uitgaat dat de geurreductie van de huidige techniek in de toekomst verder zal toenemen en dat het “wel mogelijk zal blijken”.

2. Wél verslechtering van het woon- en leefklimaat door geur

De houding ten aanzien van geurhinder is vooral gericht op het **mogelijk maken van het plan**, niet op het **beschermen van inwoners**. Zo wordt geconcludeerd dat *“ten gevolge van het onderhavige bestemmingsplan geen verslechtering van het woon- en leefklimaat door (achtergrondbelasting) geur uit stallen optreedt”*, terwijl op de Klarissendijk 10 de geurbelasting juist toeneemt van **21 OU naar 31 OU**. De redenering is dat er geen verslechtering optreedt omdat de classificatie “tamelijk slecht” blijft. Maar dat betekent niet dat er niet méér hinder wordt ervaren. Inwoners ervaren geen categorieën, maar geur. En meer OU is simpelweg meer hinder. Hetzelfde geldt – in mindere mate – voor de kern van Egchel: ook daar neemt de geurbelasting wel degelijk toe.

Advies aan de raad

Zelfs met alle inperkingen en aanvullende regels blijft in het voorliggende kaderstellende bestemmingsplan sprake van substantiële groei van de veestapel en een duidelijke toename van geur- en fijnstofemissies, waar de inwoners van Egchel de lasten van zullen ondervinden – zonder enige garantie dat er aan de *Jacobusstraat* daadwerkelijk iets verandert.

1. Weeg uitsluitend de aspecten die van invloed zijn op de *goede ruimtelijke ordening* – dus niet de financiële consequenties van eerder oneigenlijk gemaakte keuzes van het college of de mogelijke inperking van de *Jacobusstraat*;
2. Neem als voorwaarde op dat een uitbreiding van het bestemmingsplan *De Horsten* gepaard gaat met een gelijktijdige, stapsgewijze inperking van de vergunde activiteiten en het bestemmingsplan (of omgevingsplan) van de *Jacobusstraat*;
3. Waarborg dat met het planvoornemen de geurbelasting – zowel voorgrond als achtergrond – voor inwoners daadwerkelijk niet toeneemt.

Met vriendelijke groet,



Harry Boesten
Interim Directeur
Natuur en Milieufederatie Limburg